

Handläggare
Josabeth Sellin
Telefon: 08-50803346

Till
Järva stadsdelsnämnd

Riktlinjer för mat, måltider fysisk aktivitet i förskolan

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsnämnd antar *Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i kommunala förskolor i Stockholms stad.*

Sammanfattning

Järva stadsdelsnämnd föreslås anta *Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i kommunala förskolor i Stockholms stad*, vilka är framtagna av utbildningsförvaltningen. Riktlinjerna utgår från Livsmedelsverkets *Nationella riktlinjer för måltider i förskolan* och mål och indikatorer i Stockholms stads budget.

Riktlinjerna har fokus på förskolans arbete med att lägga grunden till en hälsosam livsstil och att bidra till goda matvanor hos barnen. Samvaro med andra barn och vuxna, trevligt bemötande och en trivsamt miljö är avgörande för en positiv måltidsupplevelse. Vidare fokuserar riktlinjerna på att den mat som serveras hanteras korrekt och säkert och att personalen har hög kompetens och ges regelbundna utbildningar. Riktlinjerna anger att Livsmedelsverkets måltidsmodell ska vara utgångspunkt vid planering av måltider. En plan ska utformas i varje förskoleområde för hur delarna i måltidsmodellen ska integreras i förskolan. Rektor ansvarar för upprättande av matsedel utifrån riktlinjernas intentioner. Gemensamma utgångspunkter för rörelse och fysisk aktivitet i Järvas kommunala förskolor kommer att arbetas fram under kommande år.

Bakgrund

Utifrån sammanläggningen av stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta har en sammanställning och utvärdering gjorts av stadsdelarnas arbete med mat, måltider och fysisk aktivitet.

Ärendet

Stockholms stads kommunala förskolor ska lära barn att grundlägga en hälsosam livsstil och tydliggöra sambandet mellan goda matvanor, fysisk aktivitet och hälsa. Energi- och näringsriktiga, goda och välkomponerade måltider inom förskolan, i kombination med rörelse under dagen, ger barn goda förutsättningar att delta i förskolans utbildning och undervisning. Måltiderna ska även grundlägga goda matvanor som är hållbara för miljön.

Måltiderna är hela förskolans ansvar och det är viktigt att skapa de bästa förutsättningarna för barnen att trivas vid måltidssituationen. Genom att visa på bra vanor vad gäller kost och fysisk aktivitet bidrar förskolan till ökad jämlikhet i folkhälsa. Att måltiderna är energi- och näringsriktiga är betydelsefullt för alla, men för vissa barn kan detta vara extra betydelsefullt och måltiderna är därför ett viktigt led i det hälsofrämjande arbetet.

Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i kommunala förskolor i Stockholms stad utgår Livsmedelverkets *Nationella riktlinjer för måltider i förskolan* och mål och indikatorer i Stockholms stads budget. Riktlinjerna syftar till att barnens mat alltid ska vara god, näringsrik och säker. Specialkost och anpassade måltider ska serveras på grund av medicinska skäl. Förskolorna ska arbeta för att minska miljö- och klimatpåverkan genom att bland annat minska matsvinnet, öka andelen ekologiska livsmedel och vegetariska rätter. Vidare ska måltidernas likvärdiga kvalitet säkerställas och bidra till en mer jämlik folkhälsa.

Förskolorna i Järva har olika förutsättningar för matlagning utifrån exempelvis kökens klassning, storlek och utrustning. Samvaro med andra barn och vuxna, trevligt bemötande och en trivsam miljö är avgörande för en positiv måltidsupplevelse. Vidare fokuserar riktlinjerna på att den mat som serveras hanteras korrekt och säkert. Personalen har hög kompetens och ges regelbundna utbildningar för att välja rätt råvaror av hög kvalitet, göra hälsosamma val, och att använda resurserna på rätt sätt. Livsmedelsverkets måltidsmodell ska vara utgångspunkt vid planering av måltider. Modellen består av sex delar som tillsammans ger en helhetssyn på måltiderna; God, integrerad, trivsam, miljösmart, näringsriktig och säker. En plan ska utformas i varje förskoleområde för hur delarna i måltidsmodellen ska integreras i förskolan. Samtliga måltider under dagen ska uppfylla Livsmedelsverkets rekommendationer och matsedeln ska vara omväxlande och tilltalande. Rektor ansvarar för upprättande av matsedel utifrån riktlinjernas intentioner.

Det finns stora skillnader i folkhälsa inom Stockholms stad, såväl som i övriga landet. Dessa skillnader ska utjämnas så att barn får jämlika möjligheter att växa. Fysisk aktivitet tillsammans med bra mat ger goda förutsättningar för lärande i förskolan och är grundläggande för att bidra till en förbättrad folkhälsa. Fysisk aktivitet ska ske vid vardagsaktiviteter, vid generella rörelsetillfällen och specifik undervisning i rörelse. Gemensamma utgångspunkter för rörelse och fysisk aktivitet i Järvas kommunala förskolor kommer att arbetas fram under kommande år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola.

Jämställdhetsanalys

Ärendet bedöms vara könsneutralt. Riktlinjerna innebär inte någon påverkan på barn utifrån könstillhörighet och bedöms inte ha några negativa konsekvenser för jämställdhet.

Barnrättsanalys

Enligt FN:s konvention om barns rättigheter, *Barnkonventionen*, har alla barn rätt till utbildning, rätt till bästa uppnåeliga hälsa och rätt till skäliga levnadsvillkor. Barnets bästa ska vara vägledande i allt arbete vid förskolan. Att måltiderna är energi- och näringsriktiga är betydelsefullt för alla, men för vissa barn kan detta vara extra betydelsefullt och måltiderna är därför ett viktigt led i det hälsofrämjande arbetet. Fysisk aktivitet tillsammans med bra mat ger goda förutsättningar för lärande i förskolan och är grundläggande för att bidra till en förbättrad folkhälsa.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utifrån sammanläggning av stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta har en sammanställning och utvärdering gjorts av stadsdelarnas arbete med mat, måltider och fysisk aktivitet. Förskolorna i Järva har olika förutsättningar för matlagning utifrån kökens storlek, utrustning och klassning. Riktlinjerna stödjer rektorerna att fatta beslut och organisera det inre arbetet i respektive förskoleområde utifrån förutsättningar och behov vilket bidrar till ökad likvärdighet för barnen i Järva. Förvaltningen föreslår att nämnden antar *Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i kommunala förskolor i Stockholms stad*, vilka är framtagna av utbildningsförvaltningen.

Victoria Callenmark
Stadsdelsdirektör

Jessika Von Malmberg
Avdelningschef

Bilagor

1. Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i kommunala förskolor i Stockholms stad

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Victoria Callenmark, Stadsdelsdirektör	2023-09-08
Jessika Von Malmborg, Avdelningschef	2023-09-08